

PRENUMERATA.

W Łodzi:

Rocznica	rs. 6.
Półrocznica	„ 3.
Kwartalnia	„ 1 k. 50.
Miesięcznica	„ 30.
W KRÓLESTWIE I CESARSTWIE.	
Rocznica	rs. 8.
Półrocznica	„ 4.
Kwartalnia	„ 2.

Prenumeratę za „Dziennik Łódzki” w Warszawie przyjmuje skład Henryka Hirszfelda, przy ul. Mazowieckiej, N. 16, wypożyczalnia kredytowego ziemskiego. Tamże należywać można pojedyncze numery Dziennika.

Cena pojedynczego numeru 5 kop.

KALENDARZ.

Dziś: Janka Bożego, Beaty.
Jutro: Franciszki Wdowy.
Wschód słońca o godz. 5 m. 40. Zachód o godz. 5 m. 44.
Długość dnia godz. 11 m. 4. Przybyło dnia godz. 3 m. 28.

Numer następnego wyjdzie we wtorek.

Singapore, 5 b. m. Ze świętem Jego Cesarska Wysokość Cesarzowa Następca Tronu wyjechał do Batawii. (Ag. p.n.).
Ateny, 5 b. m. Wielki Książę Jerzy Aleksandrowicz wyjechał do Algieru. (Ag. p.n.).

REFORMA POLICJI W ŁODZI.

Oddawna dającej się uczuć palącej potrzebie naszego miasta, staje się zadość. Utworzona pod prezydencją pomocnika warszawskiego oberpolmistrza, generał-majora Polewowa, komisja, w której skład wchodzi: starszy urzędnik do szczególnych poleceń przy warszawskim oberpolmistrze r. st. Chrzanowski, radca piotrkowskiego rządu gubernialnego r. kol. Lesen-ko, polmistrz m. Łodzi, kapitan Danilczuk i prezydent m. Łodzi, r. dw. Pienkowski — od kilku dni już zajęta jest opracowaniem projektu reformy policji w naszym mieście. W ubiegłą środę na pierwszym posiedzeniu w magistracie, w którym, komisja zajęła się przedewszystkiem ułożeniem programu swych czynności a następnie zebraniem roznających danych, dotyczących wzrostu m. Łodzi w czasie od 1867 do 1891 r.

W dniu następnym, w czwartek, celem objaśnienia się z rozległością i położeniem miasta członkowie komisji objeżdżali ulice jednej części miasta, wieczorem zaś odbyli posiedzenie w sali magistratu.

W dalszym ciągu swych czynności, komisja przez cały dzień w piątek objeżdżała resztę ulic, objaśniając się z miastem jak można najdokładniej.

O dalszych pracach komisji, w miarę ich postępu, nie omieszkanym informować czytelników naszych, którzy z pewnością radośnie witają oddawna pożądaną reformę, mającą na celu zapewnienie większego bezpieczeństwa życia i mienia mieszkańców naszego miasta.

Z TYGODNIA.

Po Warszawie objęła Łódź gorączka artystyczna, jaką spowodowały występy słynnej artystki, Starzy i młodzi, biedni i bogaci, słowem wszystko, co tylko żyje i odwiecza teatr częściej lub też rzadko, a nawet ci, którzy go nie odwiedzają prawie nigdy, uważając za nieodpowiedni ich wybrednym wymaganiom, wszystko pędzi do kasy po bilety, czyni starania o bilety, narzeka, że biletów dostać nie mogło, wreszcie rozmawia w antrakcie między obowiązkowymi zajęciami tylko o Modrzejewskiej. Wieczorami o ósmej i około północy długi szereg dorożek i powozów grzmi po bruku ulicy Dzielnej, chodnikiem płynnie bez końca czarny tłum teatromanów, rozprawiających z równą werwą o przymiotach artystycznej gry bohaterki chwili jak zazwyczaj o kursach, cenach bawelny i stanie interesów. Wytwarza to chwilami całkiem wielkolepszą atmosferę w pociech Łodzi, co jej się zresztą pod wielu względami należy oddawna. Tylko pan Herman z Wólki i pan Abram ze Starogo Miasta kiwają głowami i wzruszają ramionami ze zdumieniem, że wielu porządnym zresztą ludzi dało się opamiętać ogólnemu szalowi. Zadużo widać mają pieniędzy! Zresztą, żywnawcy tych krancowych opinii zdarzają się i w środku miasta. Mój przyjaciel np., wychowaniec dwóch akademii i trzech instytutów specjalnych, technik, pragnący życie swe poświęcić Molochowi wielkiego przemysłu, ale próżno dotąd szukać ognia, w którym mogłyby nabyte uzdolnienie przetopić na kruszcę szczerą, również z zasady, jak powiada opowieść przeciwko powszechnemu prądowi i trzeba przyznać, tkwi niewzruszony, jak, odłam

Z DZIEDZINY PRZEMYSŁU I HANDLU.

DROGI WODNE.

× Krążą pogłoski, że zarząd Floty czarnomorskiej nie będzie przeniesiony do Sewastopola i pozostanie w Nikołajowie.

DROGI ŻELAZNE.

× Ministerium komunikacji ma wydać rozporządzenie, ażeby na wszystkich stacjach kolejowych zaprowadzono apteczki niewielkie, z narzędziami potrzebnymi do udzielania pierwszej pomocy lekarskiej w czasie jakich wypadków nieszczęśliwych.

× Jednocześnie z projektem drogi żelaznej syberyjskiej, w Komitecie ministrów rozpatrywane były, jak donosi „Grażdanie”, przedstawienia ministerium komunikacji dotyczące następujących dróg: 1) piotrowskiej, 2) odnogi saksagańskiej od stacji Saksagaj drogi żelaznej kaskadzińskiej do kopali towarzystwa briańskiego i 3) cziaturskiej odnogi wązkotorowej od Szarapani przy drodze żelaznej z kaukaskiej do stacji Czatur. Przytem ministerium żądało oddania wszystkich robót bezpośrednio skarbowi, z warunkiem tylko ustanowienia nad wszelkimi operacjami przy budowie dróg kontroli państwowej na zasadzie ogólnych przepisów dla rewizji rządowych dróg żelaznych.

Dla drogi żelaznej piotrowskiej istnieją dwa kierunki: północny od stacji Prochladnoj drogi żelaznej wladkaukaskiej, a dalej wzdłuż lewego brzegu Tereka do Pietrowska i południowy, idący od Władkaukazu, równoległe z rzeką Sulfi, do tegoż Pietrowska. Odnoga saksagańska ma dążyć, na długości 17 wiorst, od Saksagaj do kopali towarzystwa briańskiego. Nakoniec linia cziaturska, długości 36 wiorst, wytknięta będzie prosto od Czatur do Szarapani. W tymże przedstawieniu, ministerium komunikacji upraszało o ustanowienie z rozpoczęciem eksploatacji wymienionych dróg dla wszystkich rodzajów ładunków nie większych opłat przewozowych niż 1/2 kop. od puda i wiorst dla pierwszej linii i najwyżej 10 kop. od puda za całą odległość od Czatur do Szarapani, z warunkiem jednakże, aby przyjęte w granicy tych wysokości opłaty były zgodne z prawem 8-go marca 1889 r.

skaty, wśród potoku, nie dając się unieść wartkim wodom. Nazywa on nadmierne objawy entuzjazmu dla słynnych artystów i artystek symptomatem psychopatycznego stanu społeczeństwa, zdenerwowanego zbyt gorzkim życiem. Odpowiadam mu, że w Łodzi objawy te wobec braku w dostatecznej ilości wrażeń artystycznej i podniosłej natury rozwijają słabsze, tępiejsze strony i potrzeby naszej inteligencji, które do niedawna jeszcze groziły zanikiem.

— Piękne deklamacje! — wykrzykuje mój przyjaciel — każe ci niechodź na dramaty i tragedie, jakby ich mało było w życiu i jeszcze nabeżesz się nad losem bohaterów sceniczych, jestem bowiem czuły: Wszak od dni kilku tyle też leż wylewając w teatrze Talia wieczorami, że kto by was nie znał w życiu powszednim i widział, jak was rozczulała sceniczne bóle i cierpienia, wzięły by was za ludzi miękkiego serca, pełnych uczuć miłości i ludzkości!

— A widzisz, że teatr „miększy serca naszych głów”, więc wpływa korzystnie! — Dziękuję uprzejmie za to, płakać nie lubię, dramaty mnie rozstrajają.

— A więc to ty jesteś zdenerwowany, choć do teatru, nie chodzisz. Znieś nie potrafiś silniejszych wrażeń, więc ich unikają twoje nerwy słabe, ale nam pozwól...

— A bezcie sobie, wrzeszczę, entuzjazuje się, psychopoci! — wołał zirykowany mój interlokutor.

— Ja przekładam życie czynne, sztuk maszyn, ruch, pracę, walkę — nad konania naszych bohaterów sceniczych. Przyjemne obrazy! br!

— Nie zrozumiemy się podobno, zresztą kwestya to zarozległa. Masz współwznowców wielu, zdenerwowanych dzieci końca wieku. Tem większe odnosi zwy-

× Z Saratowa donoszą, że na wezwanie gubernatora, zebrani przedstawiciele administracji, ziemstwa i miasta rozpatrywali w tych dniach kwestję wypuszczenia w dzierżawę rządowej drogi kozłowsko-saratowskiej towarzystwa akcyjnego, oraz budowy linii Raskazowo-Kamyszyn i Pokrowsk-Ural. Postanowiono zwołać nowe zebranie ziemstwa i miasta. Mieszkańcy Saratowa zasmuceni są możliwością przeprowadzenia kolei przez Kamyszyn, ponieważ ten kierunek będzie niekorzystny dla interesów miasta i znaczenia jego przystani.

× Donoszą z Wrocławia, że zapowiedziane reformy taryf osobowych na kolejach niemieckich będą powszechnie oburzenie. Zniesiona być ma klasa IV-ta, a za dawną opłatę tej klasy jeździć się ma odtąd III-cią klasą. W tymże stosunku dawna III-cia klasa zastąpi II-gą, a II-ga klasę I-gą. Ale zato niema być wolnego bagażu (dotąd 25 kil.), tak, że faktycznie podróżowanie podróżuje, a cała „reforma” będzie, jak tyle innych reform niemieckich, biletami, wypróżniającym kieszenie podróżnych.

HANDEL.

× Z Aschabadu donoszą, że przez Nowy Margelan przeciągają ogromne karawany wyłazające z bawelną prasowaną.

× Dla usunięcia nieporozumień przy kontroli nad detalicznym handlem herbacatą, departament opłat celnych zakomunikował gubernatorom listę kupców, których herbata znajduje się w handlu pod rządowymi banderolami. Z tych firm 19 jest w Moskwie, w Petersburgu a reszta w Olesie, Warszawie i t. p.

× Z polecenia p. o. oberpolmistrza m. Warszawy zamieszczono w „Gazecie policyjnej” wykaz z 4 medykamentów, których taksa z rozporządzenia departamentu lekarskiego jest znaczenie obniżona. Między temi środkami znajdują się niektóre rozpowszechnione w domowym użyciu z cenami obniżonemi do 50% i tak up, według nowej taksy, drachma (60 gramów) kwasu cytrynowego kosztuje teraz 4 1/2 k., mlecznego 8 1/2 kop., boraksu 1 kop., chininy sulfuryku 23 1/2 kop., jodoformu 15 kop., jodu 15 1/2 kop., oleju rycynowego 1 1/2

ciężstwo nad niemi genialny talent Modrzejewskiej, zwracając te złobawo umysł i serca ku poważnej sztuce. Kilku dniowa gorączka teatrowa przemienie i nie będzie już przysłuszać stuku twoich maszyn. Zresztą, czyż świeży sensoryjny proces warszawski nie wykazał, jak blisko stają się ze sobą życie i deski sceniczne, śmierć udana i rzeczywistość, nawrota i żywiołowa ślepa siła dzikich instynktów pierwotnych, wykintaa, pełna artystycznych aspiracji i porwów natura i błoto zwierzęcych brutalnych namętności. Kontrasty, pozorne niekonsekwencje, ekscentryczności, najniepodszywane dla powierzchownych badaczy zmiany i przewroty — to znamienna schyłku stulecia...

— Tylko nie mów mi w Łodzi o schyłku; jesteśmy tu dopiero w połowie bieżącego stulecia, choć kalendarze wskazują inaczej.

— Jesteś niepoprawny pesymista; Łódź reformuje się szybko i zdążyła za całym światem, robi się w niej coraz jaśniejsze...

— A tak, towarzystwo gazowe twierdzi, że od czasu powiększenia liczby beków w latarniach ulicznych, zrobiło się jaśniej, ale nam jeszcze zaciemno, człowiek bowiem przyzwyczaja się przedko do dobrego i pożąda coraz lepszego. Nie tak dawno po pewnej godzinie w nocy mrok nieprzebyty pokrywał główne ulice miasta; od latarni do latarni trzeba było pocienku spacerować z pół wiorst. Prawdziwa wieki średnie. Obecnie wkroczyliśmy już nadobrze w jądło miasta w ucywilizowaną epokę, odpuściliśmy najciemniejszą Łódź na krańce.

W owej „najciemniejszej” Łodzi popłoch nielada i oczekiwanie niespokojne, spodziewana bowiem oddawna reforma policji w Łodzi, odpowiednio do potrzeb wielkiego miasta, przychodzi wreszcie do skutku.

CENA OGŁOSZEŃ.

Za jeden wiersz patitem lub za jego miejsce 6 kop., z natęstwem wrażeń częściej powtarzających się albo większych ogłoszeń odpowiedniego rabatu.

Nekrelogi: za każdy wiersz 10 kop.

Reklamy: za każdy wiersz 12 kop.

Stale 3 wierszowe ogłoszenia air-sowe po rs. 2 miesięcznie.

Od należności przewyższających 10 rubli natęstwo dodatkowe ogólnie 5 proc.

Ogłoszenia przyjmowane są: w Administracji „Dziennika” oraz w biurach ogłoszeń Rajchmanna i Fendlera w Warszawie i w Łodzi.

Reklamy nadawane hasa zastrzeżenia — nie będą zwracane.

kop., proszku Hufelanda 3 1/2 kop., korzenia rabarbarowego 8 1/2 kop., syropu jodku żelaza 4 1/2 kop., spirytusu aromatycznego 3 kop., tanioj 4 kop., jodyny 5 kop. i jabczann żelaza 3 1/2 kop.

× Okólnik departamentu lekarskiego poleca, aby ha nadlarze bydląt, kupiwszy partję bydląt i wniósłszy opłatę procentową od szacunku, ustanawianego co lat trzy, przy pierwszej rewizji weterynaryjnej (na koszty ubezpieczenia bydląt od pomoru), żądali tyle kwitów, na ile dana partja może być podzieloną, dla doręczenia służbie weterynaryjnej na miejscu ostatecznego przeznaczenia bydląt. W razie sprzedaży partji odpowiednia liczba kwitów winna być doręczana nabywcy. Również kwity takie winny być okazywane przy przewożeniu bydląt kolejami lub wodą. Osoby, które nie zaopatrzyły się w rzeczony kwity w dostatecznej ilości, będą w razie pomoru pozbawione wynagrodzenia za sztuki padłe lub zabite i obowiązane opłacić po raz drugi całkowity podatek procentowy narówni z osobami, które jeszcze go nie wniósł.

× „Odeskij wiestnik” donosi, że ruski spirytus oczyszczony cieszy się teraz ogromnym popytem w Turcji, Grecji i Bułgarii.

× W celu poparcia rozwoju handlu inem ruskim na rynkach zagranicznych, ministerium skarbu założyło agencję handlową w Londynie, Dunelmie i innych punktach. Obecnie pomiędzy temi agencjami i miejscowościami, gdzie len jest uprawiany, ustanowione będą stosunki bezpośrednie, przyczem wytwórcom komunikowane będą wiadomości o cenach, zapotrzebowaniu iu, stanie rynków i t. d.

× Zapotrzebowanie oranburskich wyrobów z puchu za granicą, dosięgło znacznych wymiarów. Wyroby te wysyłane są przeważnie do Francji i Belgii, gdzie największym popytem cieszą się wyrobane z puchu chustki ażurowe.

PIENIĄDZE I KREDYT.

× W sprawie przywrócenia w Rosji obiegu metalicznego — piszą „Birżewja wiadomości” — kolej syberyjska będzie miała znaczenie decydujące, połączy bowiem bezpośrednio Rosję z naturalnemi i dzwiczami nieomal bogactwami Sybe-

Kto więc chce doświadczyć romantycznych przygód w „najciemniejszej” Łodzi, niech się spieszy. Rekomenduję: Zielony Rynek, Baluty i Pragę wśród mroku wieczornego. Zreformowana i powiększona straż bezpieczeństwa publicznego zmieni wkrótce położenie rzeczy; niepoieczona reporterya pożegna się z licznymi dawniej kronikami o napadach i gwałtach. Tak to proza uregulowanych stosunków niszczy poetyczną tradycję dawnych dobrych czasów. Glinie spocerkosć, ginie! — przy schyłku stulecia.

W nowych dziewiczych jeszcze krajach jest zato miejsce dla naszych rycerzy nocy; w swoim czasie, podczas wybuchu gorączki emigracyjnej, radziłem panom rzemieślnikom i rolnikom, aby spróbowali szczęścia w Brazylii! Obecnie wraz promieniami słońca wiosennego, znów się uadza dla nich odpowiednia pora do emigracji. Choćby mnie miano pociągać do odpowiedzialności za umowę do wychodźstwa, powtarzam moją radę. Niech nam zostawia pamięć dawnych czynów swych zaszczytnych, a nowe czyny przeniosą do gościnnej Brazylii.

Z reformą policji wiąże się, wedle krążących w swoim czasie wieści, wiele innych reform i inowacji, lub też zaprowadzenie podobnych o wiele będzie ułatwione, jak np. biura adresowego, kontroli służących, pilniejszego nadzoru nad stanem sanitarnym miasta. Z biegiem czasu może i my doczekamy się spisu domów i mieszkań, jaki przedsięwzięto w Warszawie. Coby to za bogaty materiał zebrali odnośni delegaci do nakreślenia obrazu warunków bytu domowego „najciemniejszej” Łodzi!

Homonim.

ry, w których rzędzie pierwsze miejsce należy się zapasom złota rodzimego, obfitszym bez porównania od piasku złotonośnego, który niemal wyłącznie był dotąd wyzyskiwany. Kolej żelazna ułatwi zastosowanie w kopalniach złota systemu hydraulicznego, oraz innych udoskonaleni, a wszystko to pomnoży tak dalece ilość złota w państwie, że obieg metaliczny przyjdzie sam przez się. Ministerium skarbu dąży już we właściwym kierunku, a idzie śmiało i energicznie; każde zarządzenie tego ministerium jest złotem prawdziwym, gdy rozprawy dziennikarskie są niczem innym, jeno miedzią brzęczącą. Należy też pamiętać, że dla wytworzenia zasobów odpowiednich w kraju nie wystarczy jeszcze przywrócenie obiegu metalicznego. Ostatnie będzie tylko pierwszym krokiem na tej drodze, zaś krok drugi będzie bez porównania trudniejszy, dotyczy bowiem utrwalenia stanu rzeczy, a to ostatnie, bez powiększenia ilości złota, dostarczanego przez kopalnie, jest stanowczo niemożliwe.

× Towarzystwo południowo-zachodnich dróg żelaznych rozpoczęło w ministerium skarbu starania o uzyskanie pozwolenia wydawania na stacjach pożyczek na mączkę cukrową na tychsamych zasadach, na jakich obecnie dokonywają się operacje pożyczkowe na zastaw produktów zbożowych. Z tego powodu komitet giełdowy odeski wypowiedział zdanie, że między wydawaniem pożyczek na cukier i na zboże, ani ze względu na charakter, ani ze względu na znaczenie dla handlu odeskiego, niema żadnej różnicy.

× W czwartek, jako w pierwszym dniu ciągnięcia 2-jej klasy loteryi klasycznej, główniejsze wygrane padły na następujące numery: Nr. 19778 rs. 1,500 u kolektorki Korytkowskiej w Warszawie — Nr. 2348 rs. 600 u kolektorki Heppen w Warszawie — Nr. 4852 rs. 400 u kolektorki Gumińskiej w Warszawie — Nr. 7382 rs. 400 u kolektorki Smoleńskiej w Warszawie. Następujące numery wygrały po rs. 150: 2302, 2949, 6678, 7991, 8649, 9679, 18003, 23210.

PRZEMYSŁ.

× Próby dwukrotowej maszyny parowej pomysłu inżyniera Mościckiego odbyły się w warsztatach kolei warszawsko-wiedeńskiej i dały rezultaty bardzo pomyślne. Według znawców, maszyna p. Mościckiego, po niewielkich poprawkach i uzupełnieniach, będzie miała niezawodnie wyższą nad wszystkimi innemi tego systemu.

× Właściciel dóbr Donosy, w powiecie pińczowskim, założył fabrykę sztucznych nawozów, w której przerabiane będą kości, żużel ze stali i fosfority polskie. W tych dniach odbyło się poświęcenie owej fabryki przy licznyim zjeździe okolicznego obywatelstwa. Żużel sprowadzany jest z Bzina i Dąbrowy górniczej. Młyny do mielenia kości porusza lokomobila parowa. Tenże obywatel założył w innym folwarku fabrykę palenia kości dla cukrowni.

ROLNICTWO I PRZEMYSŁ ROLNY.
× Podług ostatnich danych statystycznych, w Rosyi istnieje 110 towarzystw gospodarczo-rolniczych i 43 działających niezależnie od nich oddziałów. Największa liczba przypada na gubernie nadbałtyckie, które posiadają 21 towarzystw i 17 oddziałów. Właściciele, sprawami gospodarstwa wiejskiego zajmują się tylko 80 towarzystw i 22 oddziały, pozostała zaś liczba popiera interesy różnych gałęzi przemysłu wiejskiego. Liczba członków tych towarzystw jest tak mała, że jeden Hanower posiada ich więcej niż cała Rosya.

TRAMWAJE.

× Kontrakt spółki kolei konnej wilanowskiej jest już podpisany. Resztę zadeklarowanych wkładów spółnicy obowiązali się wnieść przed końcem maja. Jako spółnicy firmowi figurują w kontrakcie pp. Ed. Chrapowicki, A. Kosowski, inżynier H. Huss, W. Magnus i A. Bogniecki, z których trzech pierwsi stanowią zarząd, a dwaj pozostali są zastępcami członków zarządu. Budowa rozpocznie się zaraz po oddaniu gruntu, a tymczasem inż. Huss przystąpił do przygotowania. Kontrolę nad prowadzeniem budowy i jakością użytych materiałów, sprawować będzie specjalna komisja obiorcza, którą stanowią inżynierzy: B. Bogniecki, Henis i Miklaszewski. Dwa oddziały linii: rogatki belwederskie—Bogucin i Bogucin—Czerniaków mają być oddane do użytku publicznego w początkach maja. Spółka obrała na prawne miejsce zamieszkania wileńską, gdzie będzie przeniesiony zarząd z chwilą rozpoczęcia eksploatacji przedsiębiorstwa.

UBEZPIECZENIA.

× Właściciele winnic w okolicach Sawastopola zamierzają starać się o wprowadzenie w życie w zajemnych ubezpieczeń od filoksery.

WYKSZTAŁCENIE PRZEMYSŁOWE.

× W roku bieżącym, w Archangielsku rozpoczęło się budowa gmachu na szko-

łę techniczną, na którą kasa państwa wyasygnowała 190,453 rs. 13 kop., z czego 35,000 rs. na zakup warsztatów i innych maszyn.

WYSTAWY.

× Wystawa inwentarza żywego i produktów mających związek z hodowlą koni, pomimo trwającej koncesyi sześciolatniej do roku 1895 i w roku bieżącym nie odbędzie się w Warszawie, z powodu braku odpowiedniego poparcia materialnego.

Wiadomości ogólne.

Przytułek dla starców i kalek. Za staraniem prezesa tutejszego towarzystwa dobroczynności, gubernalna rada dobroczynności rozporządziła, aby pieniądze pobierane przy sprzedaży biletów na przedstawienie teatralne i widowiska, oddawane były towarzystwu dobroczynności na utrzymanie przytułku starców i kalek. Przytułek ten z wiosną zwiększa liczbę pensjonarzy z 50 na 80 i skutkiem tego wzrastają także wydatki, zaśle wiec 1000—1,500 rubli jest bardzo pożądanym.

Ochronka katolicka. Przypominamy, że w dniu dzisiejszym w ochronce katolickiej przy ulicy Widzewskiej, odbędzie się posiedzenie pań opiekunek.

Łódzka szkoła rzemiosł. W tych dniach profesor, p. Jerzy Kühn, wydelegowany był przez kuratora warszawskiego okręgu naukowego do Łodzi, celem zbadania tutejszej szkoły rzemiosł pod względem technicznym i przedstawienia wniosków co do ulepszeń i zmian, jakie w uwzględnieniu dzisiejszych wymagań i potrzeb czasu, należałoby w niej zaprowadzić. W memoriale przedstawionym p. kuratorowi, jak donosi „Kurier warszawski”, delegat zaznacza, że stan badanej przezeń szkoły znalazł wogóle pomyślny. Lokal, z wyjątkiem kilku drobnych okoliczności, jak np. w warsztatach szkolnych, jest dość obszerny i w zupełności odpowiada celowi. Uwagę delegata zwróciła zbyt wielka ilość warsztatów slusarskich (7), których część projektuje zamienić na warsztaty stolarskie. Tych ostatnich brak jest zupełnie. Introligatorstwo, jako mniej produkcyjną gałąź pracy, p. Kühn proponuje ograniczyć jedynie oprawą książek i podręczników szkolnych, rozszerzając natomiast oddział robót kartonowych. Wogółności sprawozdawca uznaje potrzebę zaprowadzenia w tym kierunku i wielu innych jeszcze reform wewnętrznych, lecz że ze względu na brak potrzebnych ku temu funduszy, które szkoła nie rozporządza, muszą być, jak natęraz, zaniechane.

Do naszego miasta mają przybyć wkrótce delegaci warszawskiego towarzystwa ogrodniczego, dla zbadania warunków tutejszych, wobec zamierzonego urządzenia w jesieni wystawy ogrodniczej. Następnie delegaci towarzystwa ułożą program wystawy i warunki konkursów. O nagrody będą mogły ubiegać się tylko osoby nadesłane z guberni piotrkowskiej. Wystawcy z innych okolic, oraz z Warszawy, otrzymają tylko podziękowania. Inicyatorzy wystawy łódzkiej spodziewają się, że obudzi ona wielki ruch wśród ogrodników Łodzi, Zgierza, Piotrkowa, Rawy i okolic.

Z poczty. Naczelnik łódzkiej stacyi pocztowo-telegraficznej ogłasza, że wobec nadślania w tym roku deklaracji od pewnej liczby osób, które nie korzystały dotychczas ze skrzynek imiennych dla odbioru korespondencji, lecz wyraziły chęć korzystania z nich obecnie i wobec braku skrzynek niezajętych, sporządzono nową szafę z 28 skrynkami. Zarówno osoby wspomniane, jak i te, które korzystają już z imiennych skrzynek pocztowych, lecz nie wniosły ustanowionej opłaty za rok bieżący, winni ją wnieść do dnia 14 (1) marca. Niezajętych jest jeszcze 14 skrzynek.

Łudność pow. łódzkiego. W roku 1890 powiat tutejszy liczył stałych mieszkańców 54,796, kobiet 56,584, razem 111,380 osób; niestałych: mężczyźni 9,079, kobiet 7,616 razem 16,695 osób (różnica pomiędzy liczbą mężczyzn i kobiet łudności niestałej wynika stąd, że większość robotników fabrycznych stanowią nieznani). W ciągu tegoż roku urodziło się łudności stałej: mężczyźni 1,828, kobiety 1,744, razem 3,572 dzieci, a zmarło: mężczyźni 1,029, kobiet 975, razem 2,004 osoby; łudności niestałej urodziło się: mężczyźni 575, kobiet 553 razem 1,128 dzieci, a zmarło: mężczyźni 358, kobiet 265, razem 618 osób. Ogółem powiat łódzki zaludniało 63,875 mężczyzn i 64,200 kobiet, czyli 128,075 osób.

Z resursy. Wczorzek, urządzony w resursie dnia 28 z. m. na pamiętliki czasów szkolnych, zgromadził 62 członków resursy i 37 gości, których składali po większej części lekarze i nauczyciele. Jakkolwiek uczta skończyła się o godzinie 11-jej, większość osób zaczęła rozchodzić się dopiero o godzinie 4 po północy, a około 30 osób pozostało do godziny 6 rano, zabawiając się wspomnianymi różnymi epizodami z życia studenckiego. Podczas kolacji kilkanaście razy odśpiewano pieśń studencką:

„Gaudemus igitur”, której drukowane egzemplarze rozdano uczestnikom na pamięć wieczoru.

Ofiara. Na rzecz Czerwonego Krzyża rs. 3 złożył w administracji naszego pisma Jankowiczek.

Pan policmajster m. Łodzi ogłasza, że na podwórzu domu pod Nr. 82 znaleziono niewielki sosnowy kuferek, w którym znajdował się paszport mieszczanina pińskiego, Moszka Berkowa Sokółowskiego. Właściciel może odebrać swój kuferek w biurze p. policmajstra w ciągu miesiąca.

Zbrodnia. Przeprowadzone przez wójta gminy Radogoszcz śledztwo w sprawie woźnicy, Ludwika Wicińskiego, o której donosiliśmy przed kilku dniami, wyjaśniło, że Ludwik Wiciński, przezwany przez znajomych Płociennikiem, wieczorem o godz. 6 dnia 28 lutego, wstąpił do szynku w kolonii Radogoszcz i zastawczy tam dwu kolegów: Andrzeja M., stałego mieszkańca gm. Chocz powiatu kaliskiego i Jakóba H., mieszkańca wsi Sopol, gm. Lubranków, powiatu łowickiego, posprzącał się z nimi. Od kłótni przyszło do bójki i ci ostatni tak silnie W. pobili, że umarli na drugi dzień o godz. 1 z południa; obudwu przeto aresztowano i oddano sprawę sądziemu śledczemu pow. łódzkiego. Zmarły Wiciński liczył 23 lat i stale mieszkał we wsi Teofilów, gm. Radogoszcz pow. łódzkiego.

Osuści. Po mieście naszym kręga się różne indywidua, nagabując przechodniów o nabycie paczki, która ma zawierać towar na ubranie. Paczka taka owinięta jest w żółty papier i owiązana sznurkiem przedstawia zupełnie podobieństwo do paczek z towarami, sprzedawanymi w składach tutejszych. Często przechodzący jąki, zachęcony niską ceną towaru, kupują ową paczkę, lecz przekonują się, że został w haniebnym sposób oszukany. Zawiera ona pod opakowaniem kawałek jakiegoś towaru przykrzywiającego rógżkę owinięty grubą warstwą na kawałku deski. Przed kilkoma dniami dwu mieszkańców tutejszych, Bręwla i Jesina, idących ulicą Widzewską, zatrzymało trzech mężczyzn, którzy ofiarowali im rzekomy towar za 4 rs. 50 kop. Zatrzymanym rozerwali kawałek papieru na paczce i widząc, że znajduje się w niej towar, wręczyli oszustom pieniądze, zadowoleni, że nadarzyła się im sposobność tak taniego kupna. Transakcyę tę spozstrzegł jednak strażnik Antonow, w którym niska cena wzbudziła podejrzenie, że towar jest kradziony; zatrzymał więc sprzedających, żądając wyjaśnienia i tym sposobem wydał się oszustom. Sprawę oddano do sądu i w tych dniach siedzą pokój 2 rewiru miasta Łodzi, po zbadaniu świadków, skazał winnych: Jana Gadzińskiego 22 lat i Leopolda Kaczmarka 20 lat, każdego na 1½ miesiąca więzienia.

Napad. We wtorek wieczór, na Bałutach, kilka osób napadło na izraelitę, który tu przyjechał i poraniło nożami tak ciężko, że musiano odwieźć go do szpitala; napadnięty miał przy sobie 500 rubli gotówki, której mu nie zabrano.

Mradzieł. W noc z wtorku na środę, złodzieje wyłamił otwór w ścianie składu p. Joela Szatana, mieszczącego się w domu naprzeciwko hotelu Mantuffia i skradli 1,000 funtów przeday wełnianej, wartości przeszło 800 rs.

*** Na prośbę redakcyi „Kraju” paryski korespondent tego pisma, dr Kazimierz Waliszewski zwrócił się do bawiących w Paryżu przedstawicieli rządów: brazylijskiego, i argentyńskiego, ażeby poznać ich zaprzytywania w sprawie emigracyi naszych włościan. W pierwszej swej relacyi p. Waliszewski zdaje sprawę z rozmowy, przeprowadzonej z osobą, która do chwili detronizacyi cesarza Dom Pedra zajmowała wysokie urzędowe stanowisko. „Wiem, wiem!”—mówił ową mąż stanu. „Ważna to dla was kwestya; ale dla nas jest kwestya życia lub śmierci, zwłaszcza odkąd pozbyliśmy się naszych niewolników. Potrzebujemy ręk i nusiśmy zapoznać się z nie skądokolew i jakimkolwiek sposobem.” Zainterpelowany o niesumienne działalność agentów emigracyjnych, pan ów odpowiedział: „Nie widzę koniecznego obowiązku wchodzenia w te szczegóły. Każdy dla siebie, nieprawdaż? A już rząd nasz żaden zajmować się nimi nie jest w stanie. O co chodzi? O dostawienie jaknajwiększej liczby... nazwijmy rzeczy po imieniu... *bydła ludzkiego* (sic, *de betail humain*), jaknajtańszym kosztem. Aby ten cel osiągnąć, agenci robią co mogą. Obiecują złote góry: naturalnie! Wasza rzecz nie wierzyć ich słowom. Wyyskują waszą łatwowierność, a może i kieszonki; wasza rzecz bronić się przeciwko wyzyskowi!”**

*** Gazety zagraniczne donoszą,** że w ostatnich czasach wyszło rozporządzenie, które wzbrania ruskim konsulom zagranicznym wizowania paszportów żydom, udającym się do Rosyi. Tym sposobem granica ruska dla żydów z zagranicznych została być zupełnie zamkniętą. Wyjątek stanowią tylko znaczni kupcy i przemysłowcy izraelskiego pochodzenia oraz żydzi, opłacający i gildy; ci mają prawo przyjeżdżać do Rosyi. Dotychczas konsulowie wizowali żydowskie paszporty z tym warunkiem,

że ich posiadacze zamieszkiwać będą w tych miejscowościach, gdzie żydom zamieszkiwać wolno. Obecnie z Brodów komunikują telegraficznie, że konsul ruski zwraca żydowskie paszporty bez wizy.

*** Wilenski wiestnik** donosi, iż ministerium oświaty w okólniku do kuratorów okręgów poleciło przedsięwziąć odpowiednie środki celem przeszkodzenia, ażeby izraelici nie udzielali korepetycyi uczniom zakładów nankowych średnich.

Warszawa. Ks. Filip Orleński w przejeździe z Petersburga za granicę, zatrzymał się w czwartek na jeden dzień w Warszawie.

W sprawie pomnika dla Moniuszki przybył w czwartek do Warszawy na 2 lub 3 dni p. Wł. Mierzwinski. Artysta ogłosił konkurs nieograniczony; do sądu konkursowego mają być zaproszeni pomiędzy innymi pp.: prof. Struve, prof. Gersou, architekt Zochowski i t. d. Termin konkursu oznaczony będzie na dwa miesiące z warunkami takimiżsamymi, jakie obowiązują w konkursie na pomniki dla Królikowskiego i Żółkowskiego.

Inżynier warszawskiego okręgu dróg i komunikacyi, jak donosi „Warszawski dziennik”, rozpoczną niebawem wraz z inżynierami miejskimi roboty niwelacyjne tej części miasta, która dotyka alei Jerozolimskiej od strony Wisły. Roboty te przedsięwzięte zostaną w widokach opracowania projektu trzeciego stałego mostu na Wiśle pod Warszawą, który ma być budowany na przedłużeniu alei Jerozolimskiej.

W okolicy Warszawy, a mianowicie na wydzierżawionej kolonii w gminie Zagóść, jak donosi „Kurier warszawski”, p. Ksawery Lubiejewski, bl. właściciel dóbr ziemskich, zakłada na wielką skalę piśniarzę zarodową. Pan L. w ciągu ostatnich kilku lat zapoznał się nader szczegółowo z prowadzeniem takich piśniar w Anglii, we Francyi i w Niemczech. Zadaniem przedsięwziętym będzie produkować psy wszelkiej rasy, głównie zaś myśliwskie, a zarazem prowadzić tresurę tych zwierząt, przeznaczonych do sprzedaży.

„Kurier codzienny” donosi, że termin otwarcia szpitala dla obłąkanych w Tworach nie jest jeszcze stanowczo oznaczony. Uroczystość ta najprawdopodobniej dopełnioną będzie w miesiącu czerwcu, pozostały bowiem do wykończenia tylko roboty wewnętrzne, uporządkowanie dróg, ogrodu, umebowanie i t. p. Projekt połączenia zakładu ze stacją Pruszków odnogą kolejową, nie jest jeszcze zatwierdzony.

Petersburg. W dniu 3 marca otwarto w Petersburgu nowy „klub ekonomistów”, którego zadaniem będzie rozpatrywanie kwestyj ekonomicznych.

TEATR I MUZYKA.

*** Nowy szereg występów Heleny Modrzejewskiej** na scenie warszawskiej rozpocznie się już w nadchodzący poniedziałek. Na przedstawienia te, których będzie sześć, ogłoszono trzy abonamenty, każdy po dwa przedstawienia, a mianowicie: abonament I-ty: „Makbet” i „Mazepa”; abonament II-ty: „Dalla” i „Odette”; abonament III-ty: „Hamlet” i „Makbet”. Projektowane wzniesienie „Wiele hałasu o nic” i „Wieczoru Trzech Króli” musiało być zaniechane, ze względu na brak czasu do przygotowania tych sztuk.

*** Teatr polski w Petersburgu** bawid będzie do 3 (15) marca, poczem trupa p. Kościeleckiego wyjeżdża do Odessy na szereg gościnnych przedstawień.

ROZMAITOŚCI.

*** Środek Liebreicha.** Profesor Liebreich osnajął w towarzystwie lekarstwie, że wyznaczenie przez środek nie jest specyfikiem na gruźlicę, lecz oddziaływa wogóło lożączo na wszelkie zjawiska zapalne. Już po ośmiu dniach stan chorych na gruźlicę polepsza się bez żadnych objawów gorączki, wstrząśnienia wewnętrznego i trwałych niemych zmian w organizmie.

*** Poczta angielska.** Jak przekonywa sprawozdanie zarządu pocztowego, ogólna liczba listów, ekspedycyjnych przez pocztę angielską w różne strony świata, dosięga dwóch miliardów. W tej liczbie przeszło 30,000 listów było podanych bez żadnego zgola adresu, w wielu zaś z nich znaleziono przekazy, a nawet znaczne sumy pieniężne w gotówce.

*** Największym okrętem** prowadzącym podróży przez ocean jest „City of New-York”, będący własnością kompanii tampan. Czasopismo „Iron Age” opisuje szczegółowo ów okręt i powiada między innemi, że jego maszyna ma siłę 20,000 koni, 12 generatorów parowych i 72 ogniki. Licząc, że maszyna daje 8 kilogramów pary na konia i godzinę, ilość wody dostarczanej przez pompy generatorom wynosi 160 ton na godzinę i tyleż to jest 160 ton pary przechodzący w ciągu godziny przez maszyny. Według tego obliczenia, w ciągu sześciu dni, jakich wymaga podróż przez Atlantyk, suma pary użytej w ciągu podróży skroplona i wylana w odpowiedni ba-

148—11—

Kawior Astrachański świeży.

M. SPRZĄCZKOWSKI

GŁÓWNY SKŁAD HERBATY

na ŁÓDŹ i okolice, firmy

„PIOTRA ORŁOWA”

Poleca na nadchodzące święta: wina odstałe: węgierskie, francuskie, reńskie, hiszpańskie, szampańskie, rumy, koniaki, araki, likiery krajowe i zagraniczne, oraz towary kolonialne: rodzyunki sultañskie, eleme, migdały, cykatę, wanille, oliwę prawdziwą Nicejską, musztardy francuskie i krajowe, octy francuskie; czekoladę, mączkę cukrową zwaną puder z cukru oryżewskiego rżniętego na maszynie tu na miejscu, oraz wszelkie inne towary w zakres kolonialny i delikatesów wchodzące.

472-6-1

Ser prawdziwy Szwajcarski (Ementhaler).

Biskopki angielskie.

ulica Piotrkowska № 501.

ulica Piotrkowska № 501.
Sardynki francuskie w oliwie.

Materiały meblowe

MAGASIN de MOSCOU

Oddział detaliczny składu hurtowego

HERCENBERGA I RAPPEPORTA

poleca

Świeżo otrzymane towary wełniane zagraniczne. Nouveautés!
Materiały wełniane czarne w wielkim wyborze.
Krepa angielska na żałobne welony.

Bogato zaopatrzony

w płótna jarosławskie i materiały bawełniane z pierwszorzędných fabryk krajowych i zagraniczą.

Sprzedaż podług cennika.

Ceny state.

90-25-1

Koldry sławuckie, pluszowe, wátowane i plaidy podrózne.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Начальник Лодзинской Почто-
во-Телеграфной Конторы
сими извѣщаетъ, что въ виду по-
ступившихъ въ семь году заведе-
ній отъ нѣкоторыхъ лицъ неполю-
зовавшихся до сей имѣнными
ящиками на получение корреспонден-
ценціи, но пожелавшихъ ими поль-
зоваться и недостатка свободныхъ,
заготовленъ новый ящикъ съ 28 я-
щичками. Почему приглашаются
какъ эти лица, такъ и пользова-
вшиеся съ прежняго времени ящи-
ками, по неимѣнію еще устано-
вленной за сей годъ платы, вы-
ести такую въ 1 (14) Марта, и
объявляется для свидѣній публи-
ки, что за всѣмъ тѣмъ имѣется
еще свободныхъ въ раздатъ 14-ть
ящичковъ.

Начальникъ Конторы Ф. Глиньскій.
471

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Объявляется, что 6 Марта 1891
года съ 10 час. утра въ гор. Лод-
зи под № 21 по Новомейской
улицѣ, будетъ продаваться дви-
жимое имущество, принадлежащее
Шмулю Глиценштайну, состоящее
изъ мебели, картинъ, платья и
водки, оцененное для торговъ въ
158 руб.

Судебный Приставъ Остронскій.

473

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Объявляется, что 6 Марта 1891
года съ 10 час. утра въ гор. Лодзи
под № 145 по Зерекской улицѣ,
будетъ продаваться движимое иму-
щество, принадлежащее Давиду
Горжевскому, состоящее изъ ме-
бели, платья и посуды, оценен-
ное для торговъ въ 110 руб.

Судебный Приставъ Остронскій.

474-1

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Объявляется, что 4 Марта 1891
года съ 10 час. утра въ гор. Лод-
зи под № 1128-я по улицѣ Юліуса,
будетъ продаваться дви-
жимое имущество, принадлежа-
щее Вольфу Люзеру Давидову,
состоящее изъ желѣзныхъ машинъ,
апретурнаго стола, шкафовъ и
прижи, оцененное для торговъ въ
725 руб.

Судебный Приставъ Остронскій.

475-1

Мам zaszczyt zawiadomić Szan-
owną Publiczność, iż założyłem
przy ulicy Północnej № 310.

PRALNIE CHEMICZNA
i farbiernię garderoby
męskiej.

Z uszanowaniem
Alfons Doliński.

450-6-1

ZARZĄD

Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Subjektów Handlowych

m. ŁÓDŹ

ma zaszczyt zawiadomić, że we środę, dnia 6 (18) b. m. odbędzie się
w sali **Koncertowej Vogla**, dla członków i ich rodzin, oraz
osób wprowadzonych

wieczorek tańczący

POPREDZONY

koncertem amatorskim.

BILETY nabywać można, poczynawszy od czwartku, to jest dnia 12 b.
m., codziennie od godziny 1½ do 2½, po południu i od 9 do 10½
wieczorem w Kancelaryi Stowarzyszenia.

476-6

Zarząd Towarzystwa drogi żel.

Iwangrodzko-Dąbrowskiej

podaje do wiadomości, iż:

Na przewóz ze stacyi drogi Iwangrodzko-Dąbrowskiej zboża na
wyżywienie ludności i do obsiewu pól w guberniach Ufimskiej, Wiat-
skiej, Orenburskiej, Samarskiej, Saratowskiej, Kazañskiej, Symbr-
skiej, Niznie-Nowogrodzkiej i Stawropolskiej, w okręgach Terskim i
Kubanskim, jak również w powiatach: Aleksandrowskim i Pawlo-
gradzkim gubernii Jekaterinenńskiej; Żmiejewskim, Kupjańskim, Izium-
skim i Starobielskim gubernii Charkowskiej; Eupatoryjskim, Pere-
kopskim, Symferopolskim, Dnieprowskim gubernii Tauryckiej i w o-
kręgach Rostowskim i Taganrozkim Ziemi Wojska Dońskiego, wpro-
wadzona została z d. 13 (25) lutego do d. 1 (13) września r. b. no-
wa taryfa, zamieszczona w № 192 „Zbioru Taryf” pod № 3252.

470-1

Potrzebny spółnik

z kapitałem rs. 300

do otwarcia korzystnego interesu.
Stosunki zapewnione. Egzystencja
pewna. Bliższa wiadomość u star-
szego felczera, przy ulicy Piotrkow-
skiej pod № 755.

441-3

500 Rubli

wyplacę temu, kto przy używaniu

Kothe'a Wody do zębów

flakon po kop. 75, kiedykolwiek do-
stanie znowu bólu zębów, lub wyda-
wać będzie z ust nieprzyjemną woń

Joh. George Kothe Berlin.

W ŁÓDZI u **M. Lisieckiej**,
ulica Piotrkowska 254. 390-12

PRACOWNIA

strojów damskich

F. GRABOWSKIEJ

ul. Wschodnia dom Finstra, Nr. 1418
przyjmuje obstalunki na wszelkie stroje.
Także potrzeba są Paany zdane i ucze-
nice.

414-3-1

Rs. 2 nagrody

temu, kto wyszuka mieszkania, od
1 kwietnia, z 2 pokoiów i kuchni,
w okolicy Nowego Rynku do ulicy
Przejazd, na Piotrkowskiej, Space-
rowej, Dzikiej, Dzielnej, Wschodniej
etc. Wiadomość ul. Spacerowa №
766 (35) w pracowni sukien „Wa-
leryi”.

437-2

DO SPRZEDANIA

ub do wydzierżawienia **fabrycz-
ka maszyn rolniczych** w
dobrym punkcie, z wszystkimi po-
potrzebnymi narzędziami i budyn-
kami. Duże ogrody. Cena bardzo
przystępna. Bliższej wiadomości
zasięgnąć można w nowym famili-
nym domu W-go Izr. K. Poznań-
skiego, sieni № 11, mieszkania № 14.

440-3

Na czasie

Wyprzedaż różnych mebli dębo-
wych, orzechowych i giętych sto-
larskich i tapicerskich pochodzących
ze zwiniętego magazynu po cenach
niżej kosztu, Wólczańska № 105 u

E. Waesche.

Do wiadomości J.W.P. fabrykantów m
Łodzi i okolic uprzejmie podaję, że

introligatornie

moja, jako też i fabrykę pudełek, kałozek
do prób, książek buchaltaryjnych i t. p.
zaopatrzylem we wszelkie nowości wcho-
dzące w zakres mej działalności. Łaska-
wie mi powierzone zlecenia wypełniam
prędko, akuracie i po niebawalnych niz-
kich cenach. Polecam się łaskawym wzglę-
dom i pozostaję z poważaniem

J. Ch. Wiszogradzki

Łódź, ulica Zawadzka № 437, dom M.
Bajbasa.

2450-12-

„MONOPOL” 10 szt. 6 kop. — 5 szt. 3 kop.

„Monopol”

Niema doskonalszych papierosów nad

„Monopol” 10 szt. 6 kop., 5 szt. 3 kop.

Prosimy popróbować i przekonać się, że to nie
pusta reklama lecz prawda rzeczywista.

Ręczy za to

Dom Handlowy Braci SZAPSAŁ

w St. PETERSBURGU,

istniejący od roku 1873.

344-5

„MONOPOL” 10 szt. 6 kop. — 5 szt. 3 kop.